

Na temelju članka 58. stavak 1. i 2. Zakona o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18) i članku 47. Statuta Javne vatrogasne postrojbe Grada Virovitice, Vatrogasno vijeće Javne vatrogasne postrojbe Grada Virovitice, na prijedlog zapovjednika postrojbe Ante Tutića, na 13. sjednici održanoj dana 02. veljače 2023. donosi sljedeći

PRAVILNIK O TESTIRANJU NA ALKOHOL, DROGE I DRUGA SREDSTVA OVISNOSTI NA RADNOM MJESTU

UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Pravilnikom o testiranju na alkohol, droge i druga sredstva ovisnosti na radnom mjestu (u daljnjem tekstu; Pravilnik) utvrđuje se sustav za provedbu mjera zabrane zlouporabe alkohola, droga ili drugih sredstava ovisnosti na mjestima rada u vrijeme rada, način utvrđivanja prisutnosti alkohola, droga ili drugih sredstava ovisnosti u tijelu, krvi ili drugim tjelesnim tekućinama (u daljnjem tekstu: testiranje) za vrijeme rada, postupanje s osobama zatečenim na radnom mjestu pod utjecajem alkohola, droge i drugih zabranjenih supstanci u Javnoj vatrogasnoj postrojbi Grada Virovitice, (u daljnjem tekstu: vatrogasna postrojba). Svrha donošenja ovog Pravilnika je poduzimanje zakonom propisanih mjera zaštite imovine i radnika zaposlenih u vatrogasnoj postrojbi, te otkrivanje i suzbijanje pojave alkoholizma i pojave ovisnosti o opojnim drogama i psihotropnim tvarima.

Članak 2.

Zapovjednik je dužan upoznati radnika s odredbama ovog Pravilnika prilikom zasnivanja radnog odnosa.

Članak 3.

Odredbe ovog Pravilnika odnose se na sve radnike vatrogasne postrojbe, u radnom odnosu temeljem ugovora o radu i druge osobe koje po bilo kojoj osnovi rade u prostorijama i prostorima vatrogasne postrojbe (u daljnjem tekstu: radnik).

Članak 4.

Propisane mjere i postupci sastavni su dio sustava unapređivanja sigurnosti i zdravlja radnika, sprječavanja ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i drugih bolesti u vezi s radom, a odnose se na:

- zabranu rada i dolaska na posao pod utjecajem alkohola,
- zabranu unošenja i konzumacije alkoholnih pića na mjestu rada,
- utvrđivanje postupka provjere alkoholiziranosti,
- odgovorne osobe za provedbu mjera zabrane zlouporabe alkoholnih pića,

- zabranu provjere alkoholiziranosti,
- obavještanje radnika o štetnosti sredstava ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost,
- suradnja zapovjednika sa stručno osposobljenom osobom iz postrojbe za preliminarno testiranje te ovlaštene tvrtke i specijalistom medicine rada,
- mjere koje se provode nakon utvrđene alkoholiziranosti radnika.

IZUZEĆA

Članak 5.

Zapovjednik ne smije provjeravati je li pod utjecajem droge ili drugih sredstava ovisnosti (izuzev alkohola) radnika koji mu je predao potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti, te u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i da uzima supstitucijsku terapiju, ali može zatražiti ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti toga radnika za obavljanje povjerenih mu poslova.

Ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti iz stavka 1. ovog članka daje specijalist medicine rada.

Potvrdu da se radnik nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti, odnosno u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i da uzima supstitucijsku terapiju izdaje ustanova kod koje se provodi program.

ZABRANA KORIŠTENJA ALKOHOLA, DROGA ILI DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI NA RADNOM MJESTU

Članak 6.

Zabranjuje se unošenje i konzumiranje alkoholnih pića, droga ili drugih sredstava ovisnosti na mjestima rada i u neposrednoj okolini vatrogasne postrojbe.

Radnik na radnom mjestu ne smije biti pod utjecajem alkohola, droga ili drugih sredstava ovisnosti niti ih smije unositi na mjesta rada iz stavka 1. ovog članka.

Radi osiguranja sigurnosti i zdravlja svih zaposlenih, kao i očuvanja imovine, radnik je dužan pridržavati se zabrane rada pod utjecajem alkohola, droge i drugih sredstava ovisnosti.

Postupanje radnika koje je suprotno navedenom smatra se postupkom koji ugrožava opću sigurnost i zdravlje radnika, te imovinu vatrogasne postrojbe.

Članak 7.

Pod pojmom „alkohol“ smatra se bilo koja vrsta alkoholnog pića.

Pod pojmom „droga ili drugo sredstvo ovisnosti“ misli se na bilo koju tvar prirodnog ili umjetnog podrijetla, uključujući psihotropne tvari, uvrštene u Popis droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu droga ili druge supstance koje imaju utjecaj na ponašanje i normalne psihofizičke karakteristike čovjeka.

Članak 8.

Stanje pod utjecajem alkohola smatra se stanje pri kojem izmjerena vrijednost alkohola u izdahnutom zraku iznosi više od 0,0 mg/l, odnosno više od 0,0 g/kg težine u krvi.

Radnik koji je neposredno prije dolaska na rad ili u vrijeme dnevnog odmora ili tjednog odmora konzumirao alkoholna pića u količinama koja bi mogla rezultirati koncentracijom većom od utvrđene u stavku 1. ovog članka, dužan je osobno ili telefonom javiti se zapovjedniku i priopćiti mu razlog odustajanja od dolaska na posao.

Stanje pod utjecajem droge je stanje koje se utvrdi odgovarajućim testiranjem, a pokazuje da osoba ima u tijelu nedozvoljenu ili zabranjenu drogu ili drugo sredstvo ovisnosti. Pozitivan preliminarni test mora se potvrditi potvrdnom metodom.

Pokazatelji ponašanja u smislu ovog Pravilnika su znaci koji ukazuju da je osoba pod utjecajem alkohola, droge ili drugih sredstava ovisnosti, u smislu promijenjenog ponašanja, djelovanja ili ponašanja koje odstupa od uobičajenog.

TESTIRANJE

Članak 9.

U slučaju kada se sumnja da je radnik pod utjecajem alkohola ili pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti, zapovjednik ili njegov ovlaštenik obavezan je zatražiti da se obavi testiranje na alkohol radnika ili potvrdi utjecaj drugih sredstava ovisnosti.

Potrebu testiranja određuje zapovjednik, odnosno ovlaštenik sa svrhom zaštite zdravlja i sigurnosti svih radnika.

Ovlaštena osoba za provjeru alkoholiziranosti je stručno osposobljena osoba iz postrojbe i ovlaštene tvrtke.

Testiranje se može zatražiti u tijeku radnog vremena, svakog radnog dana i u bilo kojoj radnoj sredini.

Testiranje ne treba radniku unaprijed najaviti.

Testiranje se provodi i u slučaju ozljede na radu, sumnje da je radnik pod utjecajem sredstava ovisnosti, neprimjerenog ponašanja koje može biti uzrokovano uzimanjem sredstava ovisnosti kao i u svim drugim okolnostima kada je to potrebno i primjereno.

Članak 10.

Utvrđivanje je li radnik pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti obavlja:

- stručno osposobljena osoba iz postrojbe te ovlaštene tvrtke ili tvrtka s kojom vatrogasna postrojba zaključi ugovor za preliminarno testiranje,
- ovlašteni specijalist medicine rada,
- zdravstvena ustanova s kojom poslodavac ima sklopljen ugovor za preliminarno testiranje.

Članak 11.

Prisutnost alkohola u organizmu utvrđuje se instrumentom za otkrivanje prisutnosti alkohola u izdahnutom zraku – alkometrom Dräger. Alkometar mora udovoljavati mjeriteljskim zahtjevima propisanim Pravilnikom o mjeriteljskim zahtjevima za uređaje kojima se mjeri udio elitnog alkohola u izdahu ispitanika (NN broj 118/99). Stručno odgovorna osoba provodi prisutnost alkohola u organizmu alkometrom na sljedeći način:

- u odgovarajući držač stavlja se novi usnik,
- uključivanjem prekidača uređaj se stavlja u pogon, uključuje se plavi svjetlosni signal i uređaj započinje samotestiranje,
- testirana osoba duboko udahne i u jednom dahu puše u uređaj,
- neprekidni zvučni signal koji prati mjerenje pokazuje da testirana osoba pravilno puše zrak iz pluća u uređaj,
- uređaj automatski nadzire tehniku puhanja pa se rezultat na displeju pokazuje samo u slučaju da su uvjeti upuhivanja u potpunosti ispunjeni (zbog toga je nemoguće utjecati na rezultat).

Prisutnost droge u organizmu utvrđuje se preliminarnom metodom, u slučaju pozitivnog testa potrebno je provesti potvrdnu metodu u ovlaštenoj ustanovi.

Članak 12.

Utvrđivanje da li je radnik pod utjecajem alkohola provodi se na mjestu rada radnika kako je navedeno u sklopljenom Ugovoru o radu.

Utvrđivanje da li je radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti obavlja ovlaštena zdravstvena ustanova.

Zapovjednik i/ili osoba koju ovlasti obvezan/na je prisustvovati postupku utvrđivanja je li radnik pod utjecajem alkohola.

Postupku utvrđivanja moraju nazočiti i radnici u smjeni.

Članak 13.

Prije početka testiranja radnik mora biti upoznat s postupkom testiranja.

Prije početka testiranja na osnovi izdahnutog zraka neophodno je osigurati da ispitanik ne pije alkoholna pića najmanje 15 minuta prije testiranja, jer ostatak alkohola u ustima može dati krive rezultate.

Isto tako ispitanik ne smije pušiti najmanje 2 minute prije testiranja, jer duhanski dim u dahu smeta mjernom sustavu.

Članak 14.

Testiranju moraju nazočiti:

- zapovjednik i/ili osoba koju ovlasti,
- stručno osposobljena osoba iz ovlaštene tvrtke,
- 1 ili više radnika u svojstvu svjedoka.

Članak 15.

Prisutnost droge i drugih sredstva ovisnosti u organizmu utvrđuje se postupkom uzimanja uzorka krvi od strane zdravstvenog djelatnika u zdravstvenoj ustanovi ili dolaskom zdravstvenog djelatnika u vatrogasnu postrojbu.

Članak 16.

O provedenom testiranju vodi se zapisnik koji sastavlja stručno osposobljena osoba koja vrši testiranje. Zapisnik potpisuje zapovjednik i/ili ovlaštenik, stručno osposobljena osoba iz ovlaštene tvrtke i radnik koji se alkotestira, te prisutni u svojstvu svjedoka postupka. Zapisnik se sastavlja u najmanje dva primjerka od kojih jedan zadržava poslodavac, a jedan dobiva radnik.

Zapisnik o testiranju na prisutnost alkohola u organizmu na radnom mjestu sastavni je dio ovog Pravilnika (Prilog 1.).

Članak 17.

Ako radnik odbije testiranje smatra se da je pod utjecajem alkohola, droge ili drugih sredstava ovisnosti.

Zapovjednik i/ili osoba koju ovlasti obavezna je napisati zapisnik o činjenici da je radnik odbio testiranje.

Članak 18.

Da bi izbjegao daljnje postupke, radnik koji je odbio testiranje, može na svoj trošak izvršiti analizu tjelesnih tekućina na prisutnost alkohola, droge ili drugih zabranjenih tvari u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi uz prisutnost zapovjednika i/ili osoba koju ovlasti.

UDALJENJE S RADNOG MJESTA

Članak 19.

Zapovjednik mora udaljiti s radnog mjesta radnika kod kojeg je utvrđena prisutnost alkohola, droge ili drugih sredstava ovisnosti u skladu s ovim Pravilnikom.

Zapovjednik mora udaljiti s radnog mjesta i radnika koji odbije testiranje, a naročito ako mu ponašanje odstupa od uobičajenog.

Članak 20.

Ukoliko radnik odbije napustiti radno mjesto, zapovjednik može koristiti usluge nadležne redarstvene službe.

Vrijeme koje radnik provede izvan rada radi utvrđivanja kršenja zabrane iz ovog Pravilnika ne plaća se kao vrijeme provedeno na radu.

Članak 21.

Zapovjednik treba radniku, kojeg udaljuje s radnog mjesta ponuditi siguran prijevoz do mjesta stanovanja (na trošak radnika) ili pozvati člana obitelji, a ako radnik to odbije zapovjednik ne snosi krivnju za postupanje radnika nakon što napusti mjesto rada.

MJERE

Članak 22.

Rad pod utjecajem alkohola, droge ili drugih nedozvoljenih tvari smatra se težom povredom radne dužnosti.

Na ozljede koje zadobije radnik prilikom rada pod utjecajem alkohola, droge ili nedozvoljenih tvari u svezi potraživanja, primjenjuju se odredbe Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN br. 80/13 i 173/13) i Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznoga zdravstvenoga osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (NN br. 75/14 i 154/14).

Radnik koji radeći pod utjecajem alkohola, droge ili nedozvoljenih tvari uzroči štetu vatrogasnoj postrojbi ili trećoj osobi, mora tu štetu nadoknaditi.

Zapovjednik utvrđuje mjere – sankcije za radnika koji je prekršio zabranu rada pod utjecajem alkohola, droge odnosno drugih zabranjenih tvari ovisno o utvrđenoj vrijednosti alkohola.

Članak 23.

Mjere izrečene radniku mogu biti usmeno upozorenje uz savjet radniku i privremeno udaljavanje s mjesta rada, pismeno upozorenje radniku uz zabranu rada i privremeno udaljavanje s radnog mjesta, te upozorenje o mogućnosti otkaza ugovora o radu ili mjere obaveznog liječenja pri ponovnom kršenju zabrane.

Članak 24.

Radniku kojem se prilikom testiranja prisutnost alkohola u organizmu utvrdi vrijednost alkohola u izdahnutom zraku više od 0,0 mg/l (00 g/kg težine u krvi), izriče se mjera ovisno o stupnju alkoholiziranosti:

- 1) Pripito stanje: do 0,2 mg/l (do 0,2 g/kg težine u krvi);
- 2) Pijano stanje: od 0,3 l >mg/l (0,3 >g/kg težine u krvi).

Članak 25.

Mjere koje se mogu izreći radniku zbog utvrđene vrijednosti alkohola u izdahnutom zraku više od dozvoljene su:

Stupanj alkoholiziranosti	Prvi prekršaj	Drugi prekršaj	Treći prekršaj	Četvrti prekršaj
Pripito stanje	Usmena opomena uz savjetovanje radnika – privremeno udaljavanje s radnog mjesta	Pisana opomena uz zabranu nastavka rada – privremeno udaljavanje s radnog mjesta	Privremeno udaljavanje s radnog mjesta uz pisano upozorenje o mogućnosti otkaza ili mjere obaveznog liječenja pri ponovnom kršenju zabrane	Mjera otkaza
Pijano stanje	Zabrana nastavka rada s privremenim udaljavanjem s radnog mjesta uz pisanu opomenu i upozorenje o mogućnostima otkaza za ponovno kršenje zabrane	Mjera otkaza		

Članak 26.

Izrečene mjere se unose u dosje radnika, izriče ih zapovjednik na temelju Zapisnika o ispitivanju na prisutnost alkohola (Prilog 1. ovog Pravilnika).

Izrečena mjera usmene opomene pri alkoholiziranosti – Pripito stanje (u tabeli: Stupanj alkoholiziranosti – Pripito stanje – Prvi prekršaj) ima učinak u trajanju od jedne godine, nakon čega njen učinak prestaje.

Ako radnik počini ili bude zatečen u novom prekršaju u razdoblju od izricanja mjere iz stavka 2. ovog članka, do roka njenog učinka, mjera se pisano unosi u dosje radnika trajno.

Članak 27.

Vatrogasna postrojba poduzima i preventivne mjere kroz obavješćavanje radnika o štetnosti ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost putem korištenja odgovarajućeg propagandnog materijala ustanova koje se bave prevencijom ovisnosti, organiziranjem razgovora, predavanja i slično.

Provedbu preventivnih mjera organizira vatrogasna postrojba kroz suradnju sa specijalistom medicine rada s kojim je ugovorena usluga specifične zdravstvene zaštite.

Članak 28.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika objavljuju se na način na koji je donesen.

Pravilnik je dostupan radnicima putem oglasne ploče i na službenoj web stranici vatrogasne postrojbe.

Članak 29.

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod.

Članak 30.

Ovaj Pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči vatrogasne postrojbe dana 02.02.2023. godine. Na snagu stupa prvi dan od dana njegove objave.

U Virovitici, 02. veljače 2023.

UR.BROJ: 2189-64-01-23-28

ZAPOVJEDNIK POSTROJBE:

Anto Tutić

PREDSJEDNIK VATROGASNOG VIJEĆA

Damir Marenić

PRILOG 1.

ZAPISNIK O UTVRĐIVANJU ALKOHOLIZIRANOSTI

Ispitivanje je obavljeno na temelju odredbi članka 59. Zakona o zaštiti na radu (NN broj 71/14, 118/14 i 154/14) i Pravilnika o testiranju na alkohol, droge i druga sredstva ovisnosti na radnom mjestu u Javnoj vatrogasnoj postrojbi Grada Virovitice.

Ime i prezime ispitanika: _____

Mjesto ispitivanja: _____

Datum i vrijeme ispitivanja: _____._____._____, _____._____._____. sati.

Radnik je upozoren na odredbe članka 59. Zakona o zaštiti na radu prema kojem će se, ako odbije provjeru, smatrati da je pod utjecajem alkohola.

Radnik je: PRISTUPIO PROVJERI – ODBIO PRISTUPITI PROVJERI.

Prema izjavi radnika, radnik je UZIMAO – NIJE UZIMAO alkoholna pića

PRIJE RADA – ZA VRIJEME RADA,

koja _____, vrijeme uzimanja _____ sati,

u količini _____ ili

drugo _____.

- Ispitanik JE – NIJE zatečen u konzumaciji alkohola, te je provjera obavljena 15 minuta nakon konzumacije.

- Ispitanik JE PUŠAČ – NIJE PUŠAČ, pušio je prije _____ sati _____ minuta,

ZATEČEN DA PUŠI, te je provjera obavljena 10 minuta nakon pušenja.

Dane su upute o upotrebi alkometra Dräger koji je upotrijebljen u _____, _____ sati.

Uvidom u alkometar utvrđena je količina alkohola od _____ g/kg, te se utvrđuje da ispitanik JE – NIJE pod utjecajem alkohola.

Potpis ispitanika: _____

Potpis stručno osposobljene osobe iz ovlaštene tvrtke: _____

Potpis zapovjednika i/ili osobe koju je ovlastio: _____

Potpis svjedoka: _____